

БВП НА ГЛАВА ОТ НАСЕЛЕНИЕТО В СТАНДАРТИ НА ПОКУПАТЕЛНАТА СПОСОБНОСТ ПРЕЗ 2012 ГОДИНА

По-голямата част от БВП на човек от населението в държавите - членки на ЕС, попада в диапазона от 70 до 130% от средния за ЕС-28

През 2012 г., брутният вътрешен продукт (БВП) на човек от населението на Люксембург¹, изразен в стандарти на покупателната способност² (СПС), е бил повече от два и половина пъти по-висок от средния за ЕС-28. Но това е изключение: Австрия, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Дания, Германия и Белгия са били между 20 и 30% над средното ниво, докато Финландия е била 15% над средното ниво за ЕС-28. Франция, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Италия са били между средното ниво и 10% над него.

Испания и Кипър са били между средното ниво за ЕС-28 и 10% под него, докато Малта, Словения и Чешката република са били между 10 и 20% под средното ниво. Словакия, Португалия, Гърция, Литва и Естония са били между 20 и 30% под средното ниво за ЕС, докато Полша, Унгария, Латвия и Хърватия са били между 30 и 40% под средното ниво. Румъния и България са били около 50% под средното ниво за ЕС-28.

Посочените данни се отнасят за 2012, 2011 и 2010 г. и са публикувани³ от Евростат, Статистическата служба на Европейския съюз. Данните са базирани на ревизираните паритети на покупателната способност и последните данни за БВП и населението. Те се отнасят за 28 държави - членки на ЕС, три страни - членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), четири страни кандидатки и две потенциални страни - кандидатки за членство в ЕС.

През 2012 г. фактическото индивидуално потребление на човек от населението в държавите членки попада в диапазона от 49 до 138% от средното ниво за ЕС-28

Докато БВП на човек от населението е основно показател, отразяващ нивото на икономическа активност, фактическото индивидуално потребление (ФИП) на човек от населението⁴ е алтернативен показател, който описва в по-добра степен материалното благосъстояние на домакинствата. Като цяло нивата на ФИП на човек от населението са по-хомогенни от тези на БВП, но все още показват значителни разлики между държавите членки. През 2012 г. ФИП на човек от населението, изразено в СПС, попада в диапазона от около 40% над средното ниво за ЕС-28 за Люксембург до около 50% под средното ниво за България и Румъния.

БВП и ФИП на човек от населението в СПС, ЕС-28 = 100

	БВП на човек от населението			ФИП на човек от населението		
	2010	2011 *	2012 *	2010	2011 *	2012 *
ЕС-28	100	100	100	100	100	100
Еврозона (ЕЗ17)⁵	109	109	108	108	108	107
Люксембург	263	266	263	140	138	138
Австрия	127	129	130	118	119	120
Ирландия	129	129	129	102	99	98
Нидерландия	130	129	128	113	112	111
Швеция	124	125	126	115	115	117
Дания	128	126	126	117	113	114
Германия	120	123	123	119	123	123
Белгия	121	120	120	112	113	113
Финландия	114	116	115	112	114	116
Франция	109	109	109	114	114	114
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	108	105	106	115	113	114
Италия	103	102	101	105	103	100
Испания	99	96	96	94	93	92
Кипър	97	94	92	100	99	97
Малта	87	86	86	85	85	85
Словения	84	84	84	80	81	79
Чешка република	81	81	81	72	72	72
Словакия	74	75	76	73	73	73
Португалия	80	77	76	84	80	77
Гърция	88	80	75	98	92	85
Литва	62	68	72	67	71	75
Естония	64	69	71	57	59	62
Полша	63	65	67	68	70	73
Унгария	66	67	67	62	63	63
Латвия	55	60	64	55	59	63
Хърватия	59	61	62	57	59	60
Румъния	48	48	50	48	48	50
България	44	47	47	44	47	49
Норвегия	181	186	195	135	134	137
Швейцария	152	155	158	128	127	130
Исландия	115	115	115	110	111	114
Турция	50	53	54	55	59	59
Черна гора	42	42	41	52	53	52
Сърбия	35	36	36	44	44	44
БЮР Македония	36	36	35	41	41	40
Албания	26	30	30	28	35	35
Босна и Херцеговина	29	29	29	36	36	37

Равнища на цените в Европа

Схващането за равнището на цените за фактичeskото индивидуално потребление е най-близко до концепцията за ценови равнища, поради което е и най-лесно разбираемо понятие от страна на населението.

През 2012 г. с най-високо равнище на цените за ФИП сред държавите членки по отношение на средното за ЕС-28 е Дания (с 45%), докато Румъния и България се нареждат на последните две места - съответно с 49 и 43%.

Едновременно с това страните от ЕАСТ Швейцария и Норвегия превишават средното европейско равнище на ЕС-28 с повече от 65%. Страните с над 20% над средното равнище за ЕС-28 са Люксембург, Швеция, и Финландия.

Ирландия, Обединеното кралство, Белгия, Нидерландия, Исландия и Австрия имат равнище между 10 и 20% по-високо от това на ЕС-28. Равнището на цените във Франция, Италия и Германия е до 10% над средното за 28-те държави - членки на ЕС.

Ценовите равнища в Испания, Гърция и Кипър са с около 10% под средното за ЕС-28, следвани от Португалия и Словения, чиито ценови равнища попадат между 10 и 20% под средното.

Следва да се отбележи, че официалните валутни курсове оказват много съществено влияние при определянето на равнищата на цените, а техните изменения най-често имат голямо отражение върху равнищата на цените във времето. Индексите на равнищата на цените се изчисляват като съотношения между паритетите на покупателната способност (ППС) и официалните валутни курсове спрямо еврото в отделните страни.

Паритетите на покупателната способност се изчисляват ежегодно от Евростат. Съгласно неговия регулярен календар за публикуване предварителните данни се оповестяват 12 месеца след отчетната година, ревизираните оценки - след 24 месеца, а окончателните - след 36 месеца. Следователно в настоящата публикация данните за 2010 г. се считат за окончателни, докато тези за 2011 и 2012 г. са все още предварителни.

Паритети на покупателна способност (ЕС-28=1)

Страни	Брутен вътрешен продукт			Фактическо индивидуално потребление		
	2010	2011*	2012*	2010	2011*	2012*
ЕС-28	1	1	1	1	1	1
Евروزона (ЕЗ17)⁵	1,04056	1,03804	1,02886	1,03831	1,03647	1,02614
Австрия	1,10362	1,10345	1,09917	1,09420	1,10002	1,10062
Белгия	1,11014	1,11533	1,10884	1,13446	1,13339	1,12821
България	0,867981	0,877669	0,881592	0,862417	0,849835	0,844855
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	0,906516	0,928136	0,918410	0,931599	0,950794	0,945661
Германия	1,04458	1,03507	1,03396	1,02381	1,01022	1,00498
Гърция	0,920368	0,921527	0,893202	0,922462	0,917525	0,888853
Дания	10,1708	10,2223	10,1643	10,7691	10,9309	10,7959
Естония	0,687143	0,696710	0,713567	0,684528	0,695429	0,706225
Ирландия	1,10568	1,09976	1,08581	1,21602	1,21730	1,19880
Испания	0,940825	0,937828	0,911937	0,968627	0,968678	0,944089
Италия	1,02332	1,02156	1,00351	1,02053	1,03200	1,02356
Кипър	0,888241	0,894435	0,878240	0,903338	0,906305	0,888471
Латвия	0,452655	0,461403	0,465823	0,451372	0,458227	0,457120
Литва	2,04162	2,08377	2,08138	2,01128	2,03462	2,02051
Люксембург	1,20965	1,20459	1,20259	1,35792	1,36614	1,36437
Малта	0,731191	0,742133	0,745938	0,742331	0,751389	0,748401
Нидерландия	1,11408	1,10567	1,09914	1,11773	1,11580	1,11216
Полша	2,38720	2,42411	2,41974	2,23114	2,24960	2,22233
Португалия	0,828942	0,834312	0,805544	0,862247	0,862246	0,832836
Румъния	2,08726	2,14659	2,15735	2,10934	2,17904	2,16921
Словакия	0,669111	0,675959	0,677524	0,644279	0,649716	0,649482
Словения	0,841244	0,831467	0,802892	0,853095	0,842902	0,821982
Унгария	164,542	164,383	166,340	157,369	156,801	159,181
Финландия	1,19467	1,20586	1,20820	1,22493	1,23079	1,22652
Франция	1,12378	1,12285	1,11990	1,11104	1,10734	1,09383
Хърватия	5,13395	5,05463	4,91627	5,19424	5,14053	4,98487
Чешка република	18,3002	17,9046	17,7041	17,5415	17,4015	17,0603
Швеция	11,7971	11,7253	11,5845	11,9740	11,9529	11,8290
Исландия	172,915	177,562	180,388	172,581	175,409	178,032
Норвегия	11,8214	11,9283	11,6704	12,6077	12,8039	12,5177
Швейцария	1,97956	1,91625	1,85292	2,10547	2,07406	1,99841
БЮР Македония	23,8276	24,8334	24,6025	24,3781	25,2354	25,3063
Турция	1,23364	1,31205	1,37445	1,24989	1,30334	1,37255
Албания	60,0285	60,4243	61,2825	61,0609	61,6224	60,4533
Босна и Херцеговина	0,970023	0,962840	0,948720	1,00039	0,995832	0,969200
Сърбия	46,7329	49,5710	51,4561	48,3149	50,7906	52,0902
Черна гора	0,492670	0,490373	0,489275	0,508273	0,503186	0,499519

**Индекси на равнищата на
цени (ЕС-28=100)**

Страни	Брутен вътрешен продукт			Фактическо индивидуално потребление		
	2010	2011*	2012*	2010	2011*	2012*
Дания	136,6	137,2	136,5	145	147	145
Швеция	123,7	129,9	133,1	126	132	136
Финландия	119,5	120,6	120,8	122	123	123
Люксембург	121,0	120,5	120,3	136	137	136
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	105,7	106,9	113,3	109	110	117
Франция	112,4	112,3	112,0	111	111	109
Белгия	111,0	111,5	110,9	113	113	113
Нидерландия	111,4	110,6	109,9	112	112	111
Австрия	110,4	110,3	109,9	109	110	110
Ирландия	110,6	110,0	108,6	122	122	120
Германия	104,5	103,5	103,4	102	101	100
Италия	102,3	102,2	100,4	102	103	102
Испания	94,1	93,8	91,2	97	97	94
Гърция	92,0	92,2	89,3	92	92	89
Кипър	88,8	89,4	87,8	90	91	89
Португалия	82,9	83,4	80,6	86	86	83
Словения	84,1	83,1	80,3	85	84	82
Малта	73,1	74,2	74,6	74	75	75
Естония	68,7	69,7	71,4	68	70	71
Чешка република	72,4	72,8	70,4	69	71	68
Словакия	66,9	67,6	67,8	64	65	65
Латвия	63,9	65,3	66,8	64	65	66
Хърватия	70,4	67,9	65,4	71	69	66
Литва	59,1	60,4	60,3	58	59	59
Полша	59,8	58,8	57,8	58	55	53
Унгария	59,7	58,8	57,5	57	56	55
Румъния	49,6	50,6	48,4	50	51	49
България	44,4	44,9	45,1	44	43	43
Норвегия	147,7	153,1	156,1	158	164	167
Швейцария	143,4	155,5	153,7	153	168	166
Исландия	106,8	110,0	112,2	107	109	111
Турция	61,8	56,1	59,4	63	58	59
Черна гора	49,3	49,0	48,9	51	50	50
Босна и Херцеговина	49,6	49,2	48,5	51	51	50
Сърбия	45,4	48,6	45,5	47	50	46
Албания	43,6	42,9	44,1	44	44	43
БЮР Македония	38,7	40,4	40,0	40	41	41

* Предварителни данни.

1. Високият БВП на човек от населението на Люксембург се обяснява частично с големия дял на пограничните работници, включени в общия брой на работната сила на страната. Тези работници допринасят за увеличаване на БВП, а същевременно не се считат за част от местното население, което се използва при изчисляването на БВП на глава от населението. За сравнение, през 2012 г. брутният национален доход на човек от населението на Люксембург е бил 179% от средното равнище на ЕС-28.
2. Стандартът на покупателната способност (СПС) представлява изкуствена валутна единица, която елиминира разликите в равнищата на цените между отделните страни. По този начин един СПС купува същия обем от стоки и услуги във всички страни. Тази валутна единица позволява смислено сравнение на физическите обеми на икономическите индикатори между страните. Агрегатите, изразени в СПС, са изчислени чрез разделяне на агрегатите в текущи цени и национална валута на съответния паритет на покупателната способност. Нивото на несигурност, свързано с базисните цени и данните от националните сметки, както и методите, използвани при съставянето на ППС, подсказват, че различията между страните, имащи много близки индекси, трябва да се интерпретират с известно внимание.
3. Вж. публикацията „Statistics Explained“ на уебстраницата на Евростат: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/GDP_per_capita_consumption_per_capita_and_p_pce_level_indices.
4. Показателите, които отразяват директно положението на домакинствата, са по-подходящи за оценяване на тяхното благосъстояние отколкото БВП. Нивото на потребление на човек е един от тях. В националните сметки, фактическото индивидуално потребление се състои от стоки и услуги действително потребени от индивидите, без значение дали тези стоки и услуги са закупени и платени от домакинствата, правителството или неправителствените организации. При международните сравнения на обемите на потреблението ФИП е често по-предпочитан измерител, тъй като не се влияе от факта, че организацията на някои важни услуги, потребени от домакинствата като здравеопазване и образование, се различават в голяма степен в отделните страни. ФИП е изброен сред препоръчителните показатели в доклада на Stiglitz-Sen-Fitoussi.
5. Евростат (ЕЗ17) включва Белгия, Германия, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Малта, Нидерландия, Австрия, Португалия, Словения, Словакия и Финландия.

Източник: Евростат, 12.12.2013 година.